

Techniek

TBA-Richtlijn stukadoren 1.3

Richtlijn voor het verwerken en afwerken van cellenbeton- en gipsblokken

Januari 2026

Aansprakelijkheid

Stichting Technisch Bureau Afbouw (TBA) en degenen die aan het opstellen van deze richtlijn hebben meegewerkt, hebben een zo groot mogelijke zorgvuldigheid betracht bij het samenstellen van deze publicatie. Het kan echter niet worden uitgesloten dat deze richtlijn onjuistheden bevat. De gebruiker van deze richtlijn aanvaardt daarvoor het risico. Stichting Technisch Bureau Afbouw sluit iedere aansprakelijkheid uit voor schade die mocht voortvloeien uit het gebruik van informatie uit dit product.

Copyright

Alle rechten voorbehouden. Deze publicatie kunt u kosteloos downloaden van de website www.tbafbouw.nl en mag vrij worden verspreid. Het is toegestaan gegevens uit deze uitgave te citeren mits wordt verwezen naar dit document. De citeertitel voor dit document is "TBA-richtlijn 1.3 Richtlijn voor het verwerken en afwerken van cellenbeton- en gipsblokken, januari 2026, Stichting TBA, Den Haag". Het is niet toegestaan de teksten, tabellen en afbeeldingen uit deze publicatie te wijzigen.

Colofon

Dit is een uitgave van het Technisch Bureau Afbouw. Het TBA is opgericht door de Nederlandse Ondernemersvereniging voor Afbouwbedrijven (NOA), FNV en CNV Vakmensen met als doel een goed functionerende en betrouwbare branche. Het TBA geeft betrouwbaar, deskundig en onafhankelijk technisch advies en ontwikkelt normen en richtlijnen om de kwaliteit van de afbouw op een hoger plan te brengen.

Technisch Bureau Afbouw

Mauritskade 27
2514 HD Den Haag
Telefoon: 070 33 66 500
E-mail: info@tbafbouw.nl
www.tbafbouw.nl

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Algemeen	5
2.1	Verwerkingsvoorschriften	5
2.2	De vloer	5
2.3	Kozijnen en sparingen	5
2.4	Vervorming gebouw en omringende bouwdelen	5
2.5	Zware/brandwerende deuren	5
2.6	Dilataties ruwbouwconstructies	5
2.7	Maximale lengtes en oppervlakken	5
2.8	Klimatologische- en bouwplaats omstandigheden	5
2.9	Opslag van het materiaal	6
3.	Plafond-, vloer- en wandaansluitingen	7
3.1	Keuze aansluiting	7
4.	Oppervlaktebeoordelingscriteria voor wanden opgebouwd uit cellenbeton- of gipsblokken	8
4.1	Oppervlaktebeoordelingscriteria	8
4.2	Meetapparatuur	8
4.3	Visuele beoordeling	8
4.4	Profielen	8
4.5	Hoeknauwkeurigheid	9
5.	Normen, richtlijnen en voorschriften	10

1. Inleiding

Om de kwaliteit van lichte scheidingswanden, vervaardigd van cellenbeton- of gipsblokken, te kunnen waarborgen, zijn er naast de verwerkingsvoorschriften van de fabrikant ook proces- en product-certificaten.

Na verloop van tijd kan er in de lichte scheidingswanden of langs de aansluiting van de scheidingswanden en de plafonds scheurvorming optreden. Om genoemde scheurvorming te beperken is de BA-richtlijn 1.3 “Richtlijn voor de verwerking en afwerken van cellenbeton- en gipsblokken” opgesteld. Deze richtlijn gaat in op de voorbereiding en voorwaarden voor verwerking/afwerking.

2. Algemeen

2.1 Verwerkingsvoorschriften

Raadpleeg vooraf altijd de verwerkingsvoorschriften van de fabrikant/leverancier van de producten.

2.2 De vloer

De vloer moet vlak, droog en schoon zijn.

2.3 Kozijnen en sparingen

Bij kozijnen en sparingen moet vooraf onderzocht worden of er extra maatregelen nodig zijn, zoals bijvoorbeeld het aanbrengen van lateien.

2.4 Vervorming gebouw en omringende bouwdelen

Houd met de detaillering en uitvoering rekening met de vervorming van het gebouw en/of de omringende bouwdelen.

2.5 Zware/brandwerende deuren

Bij zware/brandwerende deuren moet een voorziening worden getroffen om mogelijke schokbelasting op de wanden te voorkomen. Pas bijvoorbeeld een deurdranger toe.

2.6 Dilataties ruwbouwconstructies

Dilataties in de ruwbouwconstructie moeten in de te plaatsen wanden worden doorgezet.

2.7 Maximale lengtes en oppervlakken

Houd de maximale lengtes en oppervlakken van de te plaatsen wanden aan volgens de richtlijn/verwerkingsvoorschriften van de fabrikant.

2.8 Klimatologische- en bouwplaats omstandigheden

Het gebouw moet wind-, waterdicht en opgeruimd zijn.

Tijdens het plaatsen en afwerken van de wanden moet de temperatuur minimaal +5°C bedragen.

Ook na het plaatsen en afwerken van de wanden moet langdurige blootstelling aan vocht vermeden worden.

Na uitvoering van de natte werkzaamheden, zoals stukadoorswerk en het aanbrengen van dekvloeren, moet voldoende geventileerd worden.

Snel en geforceerd drogen van de ruimtes moet voorkomen worden, omdat daardoor spanningscheuren ontstaan.

2.9 Opslag van het materiaal

De gipsblokken, cellenbetonblokken, - panelen, lijm en toebehoren moeten tegen vocht worden beschermd.

Het is aan te bevelen om deze producten in het gebouw op te slaan.

Om schades te voorkomen (vervormingen en breuk) moeten de blokken op een vlakke, droge ondergrond opgeslagen worden, vrij van de ondergrond.

Bij de opslag van de blokken moet rekening worden gehouden met de draagkracht van de onderliggende vloer.

3. Plafond-, vloer- en wandaansluitingen

3.1 Keuze aansluiting

De wanden volgen doorgaans de doorbuiging van de vloer waarop ze zijn gesteld. Bij een te grote doorbuiging van een vloer is er een grote kans op scheurvorming. Het verschil in doorbuiging tussen de vloer en het plafond is maatgevend. De keuze van de plafondaansluiting moet hierop worden afgestemd. De mate van doorbuiging moet vooraf worden aangegeven door de constructeur of hoofdaannemer. Om scheurvorming bij wand- en plafondaansluitingen zo veel mogelijk te beperken zal de juiste aansluiting moeten worden toegepast. Met betrekking tot de juiste keuze geldt het volgende:

- 3.1.1 Is het maximaal berekende verschil van doorbuiging tussen de vloer en het plafond c.q. dakconstructie kleiner dan 10 mm, dan moet de aansluiting worden afgewerkt met PUR-schuim of moet de wand worden opgenomen in een kunststof U-profiel.
- 3.1.2 Ligt het maximaal berekende verschil van doorbuiging tussen de vloer en het plafond c.q. de dakconstructie tussen de 10 mm en de 15 mm, dan moet de wand worden opgenomen in een kunststof U-profiel.
- 3.1.3 Is het maximaal berekende verschil van doorbuiging tussen de vloer en het plafond c.q. de dakconstructie groter dan 15 mm, dan moet de wand worden opgenomen in een bouwkundige sponning, die door de aannemer moet worden verzorgd.
- 3.1.4 Ter plaatse van de aansluiting tegen een (schuin) dakelement moet een vrije aansluiting worden gecreëerd d.m.v. een houten regel met plinten of een kunststof U-profiel met een flens van minimaal 50 mm, waarbij het dak minimaal 20 mm in beide richtingen moet kunnen blijven bewegen.
- 3.1.5 De aansluitingen tegen andere wanden dienen flexibel te worden uitgevoerd volgens de richtlijnen van de fabrikant.

4. Oppervlaktebeoordelingscriteria voor wanden opgebouwd uit cellenbeton of gipsblokken

4.1 Oppervlaktebeoordelingscriteria

Tabel 1 bevat de oppervlaktebeoordelingscriteria voor wanden opgebouwd uit cellenbeton of gipsblokken.

4.2 Meetapparatuur

De vlakheidsmetingen dienen te worden uitgevoerd met precisie-eenheden met een lengte die overeenkomt met de gekozen onderlinge afstand tussen de meetpunten.

4.3 Visuele beoordeling

Tijdens een beoordeling mag er geen strijklicht op het te beoordelen oppervlak vallen. Zie ook Bijlage A van NEN 13914-2 en TBA-richtlijn 3.8 Beoordelingsmethoden oppervlakken.

4.4 Profielen

Tabel 1 dient ook ter bepaling van de vlakheid van profielen.

Tabel 1

Criteria	Groep 1	Groep 2	Groep 3
Toepassing:	Glad oppervlak waaraan hoge visuele en functionele eisen worden gesteld en dat naderhand kan worden voorzien van een mat afwerksysteem, vinylbehang, een glasvlies versterkt verfsysteem of een fijne sierpleister met een korrel dikte tot 1 mm. (1)	Glad oppervlak dat naderhand wordt voorzien van een afwerklaag zoals dikker behang, sierpleister en dergelijke met een korrel dikte vanaf 2 mm. (2)	Onafgewerkt oppervlak
Bewerkingseisen van oppervlak en voegen:	Naden gevuld en oppervlak volledig voorzien van een (dunne) pleisterlaag.	Naden gevuld. Oneffenheden en bewerkingsgroeven $\leq 1,5$ mm zijn toegestaan.	Geen
Plaatselijke onregelmatigheden:	Toegestaan volgens proefvlak Proefvlak verplicht! (3)	Luchtballen en andere onregelmatigheden tot 5 mm zijn toegestaan	Toegestaan
Vlakheidstolerantie in mm bij een onderlinge afstand tussen de meetpunten van:	1 m	2	3
	2 m	5	5
Te lood staan:	Max afwijking: 2 mm/m	Max afwijking: 2 mm/m	Max afwijking: 2 mm/m

Toelichting

1. Groep 1: Hoogste kwaliteit en daarbij de meest effectieve methode voor een gelijkmatig oppervlak. De kans op aftekenen van naden wordt door de filmlaag geminimaliseerd.
2. Groep 2: Normale kwaliteit waarbij kans op aftekening van de naden aanwezig is, niet geschikt voor dun (glasvlies)behang.
3. Ter voorkoming van conflictsituaties over de esthetische eisen die de opdrachtgever aan het werk kan stellen, is het bij Groep 1 verplicht een proefvlak te benoemen. Voor de overige groepen is het raadzaam een proefvlak te benoemen als referentie voor de overeengekomen werkzaamheden. Indien er geen proefvlak is overeengekomen dient de beoordeling plaats te vinden door een onafhankelijk ter zake kundige. Om bij Groep 1 de hechting van het afwerksysteem te kunnen garanderen dient het gehele oppervlak bij voorkeur geschuurd te worden door degene die het afwerksysteem aanbrengt. Bij Groep 1, het aanbrengen van een mat afwerksysteem, dienen plaatselijke (opliggende) onregelmatigheden te worden weggeschuurd door degene die het afwerksysteem aanbrengt.

4.5 Hoeknauwkeurigheid

De hoeknauwkeurigheid dient als volgt te worden bepaald:

Lengte van het aangrenzende oppervlak (∂) meter	Afwijking van de rechte (haakse) hoek mm
$\partial < 0,25$	3
$\geq 0,25 \ \partial < 0,5$	5
$\geq 0,5 \ \partial < 1$	6
$\geq 1 \ \partial \leq 3$	8

5. Normen, richtlijnen en voorschriften

BRL 1003	Nationale Beoordelingsrichtlijn voor het KOMO-atteest met productcertificaat voor niet dragende binnenwanden
BRL 1014	Uitvoeringsrichtlijnen voor het bouwen en afwerken van massieve gipsblokkenwanden
NEN 13914-2	Ontwerp, voorbereiding en uitvoering van stukadoorswerk - Deel 2: Ontwerp overwegingen en essentiële uitgangspunten voor stukadoorswerk binnen.
URL 22-102	Uitvoeringsrichtlijn voor niet dragende binnenwanden van steenachtig materiaal (zie tevens BRL 9600-8)
STABU- Standaard	Paragraaf 22 Metselwerk, oppervlaktebeoordelingscriteria Cellenbeton (gelijmd)
TBA 3.8	Richtlijn Beoordelingsmethoden oppervlakken
TBA tabel	Oppervlaktebeoordelingscriteria voor wanden opgebouwd uit cellenbeton of gipsblokken

